

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010.

Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2025. gada 11. februārī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Anita Rodiņa, tiesneši Veronika Krūmiņa un Mārtiņš Mits,

kolēģijas sēdē izskatījusi sabiedrības ar ierobežotu atbildību [..] un [..] (turpmāk arī – Pieteikuma iesniedzēji) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 14/2025),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu atzīt Maksātnespējas likuma 57. panta pirmās daļas 5. punktu (turpmāk – apstrīdētā norma), ciktāl tas neparedz, ka gadījumā, ja nav izpildītas nodokļu, nodevu vai citu valsts noteikto obligāto maksājumu saistības, parādniekam piemēro juridiskās personas maksātnespējas procesu tad, ja parādnieks nav apstrīdējis saistību nodibinošo lēmumu, par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam un spēkā neesošu no pieteikuma iesniedzēju pamattiesību aizskāruma rašanās brīža.

2. Apstrīdētā norma nosaka: parādniekam piemēro juridiskās personas maksātnespējas procesu, ja parādnieks ilgāk nekā divus mēnešus nav nokārtojis parādsaistības, kurām iestāties izpildes termiņš.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Latvijas Republikas Satversmei. Pieteikumā ir apstrīdēta Maksātnespējas likuma normas atbilstība Latvijas Republikas Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt Latvijas Republikas Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka viņai Latvijas Republikas Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt minētā panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā minēto uzskatu pamatot.

Atbilstoši Satversmes tiesas likumam personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Latvijas Republikas Satversmē ir ietvertas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Latvijas Republikas Satversmē ietvertās pamattiesības.

6.1. [...] līdz maksātnespējas administratora apstiprināšanai bijis sabiedrības ar ierobežotu atbildību [...] valdes loceklis. Viņš ir arī sabiedrības ar ierobežotu atbildību [...] vienīgais dalībnieks un valdes loceklis. Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību [...] pieder meitas sabiedrība – sabiedrība ar ierobežotu atbildību [...].

Valsts ieņēmumu dienests veica sabiedrības ar ierobežotu atbildību [...] pievienotās vērtības nodokļa auditu, kura rezultātā tai papildus tika aprēķināts uzņēmumu ienākuma nodoklis, soda nauda un nokavējuma nauda. Ar Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors [datums] lēmumu šāds aprēķins atstāts

negrozīts. Iestādes lēmums tika pārsūdzēts administratīvajā tiesā. Administratīvajā rajona tiesā [datums] ir ierosināta administratīvā lieta. Šīs lietas izskatīšana vēl nav noslēgusies.

2024. gada 19. martā Valsts ieņēmumu dienests sabiedrībai ar ierobežotu atbildību [..] nosūtīja brīdinājumu, norādot, ka attiecībā uz to ir saskatāma apstrīdētajā normā ietvertā maksātnespējas procesa pazīme un tai ir pienākums iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu tiesā. Brīdinājumā arī tika norādīts: ja nodokļu parāds netiks samaksāts vai netiks iesniegti dokumentāri pierādījumi maksātnespējas procesa ierosināšanai tiesā, attiecībā uz sabiedrības valdes locekli tiks pieņemts lēmums par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu.

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību [..] lūdza Administratīvo rajona tiesu piemērot pagaidu noregulējumu, taču šis lūgums tika noraidīts. Administratīvā apgabaltiesa atstāja negrozītu minēto rajona tiesas lēmumu.

2024. gada 6. jūnijā Valsts ieņēmumu dienests nosūtīja atkārtotu brīdinājumu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību [..], bet tā kā pienākums iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu netika pildīts, pret [..] [datums] tika uzsākts administratīvā pārkāpuma process.

2024. gada 7. novembrī sabiedrība ar ierobežotu atbildību [..] iesniedza tiesā maksātnespējas procesa pieteikumu, tāpēc uzsāktais administratīvā pārkāpuma process tika izbeigts.

[datums] Rīgas rajona tiesa pasludināja sabiedrības ar ierobežotu atbildību [..] maksātnespējas procesu.

6.2. Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka apstrīdētā norma neatbilst Latvijas Republikas Satversmes 92. un 105. pantam, jo pieļauj tādu situāciju, ka Valsts ieņēmumu dienests var piespiest parādnieku iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu, lai gan strīdus kreditora prasījums ir apstrīdēts tiesā. Turklāt apstrīdētā norma ļauj Valsts ieņēmumu dienestam uzsākt procesu par soda piemērošanu valdes loceklim, ja tas neiesniedz maksātnespējas pieteikumu, ar mērķi ietekmēt lietas, kas celta pret Valsts ieņēmumu dienestu, iznākumu tiesā.

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēji savu pamattiesību aizskārumu saista ar to, ka ar tiem saistītajai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību [..] bija pienākums iesniegt maksātnespējas procesa pieteikumu, jo attiecībā uz to iestājās apstrīdētajā normā noteiktā maksātnespējas procesa pazīme. [..] iebilst arī pret to, ka viņš kā sabiedrības ar ierobežotu atbildību [..] valdes loceklis tika piespiests veikt nepieciešamās darbības šāda pieteikuma iesniegšanai, piedraudot ar liegumu ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās, ja tas netiks darīts. Tomēr

apstrīdētā norma vienīgi nosaka vienu no juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmēm. To, ka parādniekam ir pienākums nekavējoties iesniegt juridiskās personas maksātnespējas procesa pieteikumu, ja pastāv apstrīdētajā normā noteiktā pazīme, nosaka Maksātnespējas likuma 60. panta trešā daļa. Savukārt iespēju ierosināt administratīvā pārkāpuma lietu, ja šis pienākums netiek pildīts un piemērot liegumu valdes loceklim ieņemt noteiktus amatus komercsabiedrībās, paredz Maksātnespējas likuma 178. pants. Tādējādi no pieteikuma nav gūstams apstiprinājums tam, ka tieši apstrīdētā norma rada Pieteikuma iesniedzējiem Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajā teikumā un 105. panta pirmajā un trešajā teikumā ietverto pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību [..] un [..] pieteikuma (ieteikums Nr. 14/2025).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Anita Rodiņa